

РЕШЕНИЕ

№ 5931

гр. София, 29.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 22.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **9637** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК. Образувано е по искова молба от [фирма], чрез адв. К., срещу Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, с която се претендира заплащане на сумата от 450лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № 42-0000342 от 07.03.2018г., издадено от ид Началник на областен отдел „Автомобилна администрация“. Имуствените вреди се състоят в разноски по водене на делото и представляват възнаграждение за адвокат пред въззивната инстанция. Искът е съединен с претенция за законната лихва за забава от датата на завеждане на исковата молба до окончателното плащане. Претендират се разноски. Ответникът - Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, редовно призована, в отговор от 16.10.2020г. оспорва иска и моли същият да бъде отхвърлен. Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на исковата претенция и смята, че същата трябва да бъде уважена. Съдът като обсъди доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:
С наказателно постановление № 42-0000342 от 07.03.2018., издадено от и.д. началник на областен отдел „Автомобилна администрация“, [населено място] на ищеца в настоящото производство е наложена имуществена санкция в размер на 3000 лв. за нарушение на чл. 38, ал.1, т.1 от Наредба № Н-3 от 07.04.2009г. на МТ,

състоящо се в неизвличане и непредоставяне на данните от паметта на дигиталния ехограф най-малко един път на 90 дни на собствен на [фирма] товарен автомобил. Това постановление е отменено с решение № 57960 от 04.03.2020г. на СРС, 94 състав по НАХД № 9587/2019г., поради извършени процесуални нарушения – непосочване в НП на дата на извършване на нарушението, несъответствие между словесното описание на нарушението и правната му квалификация, която не предвижда предоставяне на данните, липса на яснота на обвинението. Решението на СРС е влязло в сила.

От приложеното към настоящото дело административно-наказателно дело на СРС е видно, че пред въззивната инстанция ищецът е представляван от адв. К.. Същата е подписала въззивната жалба, участвала е в съдебното заседание на 09.10.201г. и е ангажирала писмено становище по делото от 25.11.2019г. в качеството ѝ на пълномощник на ищеца по представено пълномощно на л. 24 от делото пред СРС. На гърба му е приложен екземпляр под индиго на договор за правна защита и съдействие от 11.07.2019г., в който за изготвяне на жалба срещу наказателно постановление № 42-0000342 от 07.03.2018 и процесуално представителство по образуваното дело е уговорено и платено адвокатско възнаграждение в размер на 450лв. Исковата молба е подадена на 01.10.2020г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл. 205 АПК, тъй като осъществяването на контрол по прилагането на ЗАвт.П при извършването на превози на пътници и товари с моторни превозни средства с българска или чуждестранна регистрация се осъществява от Министерът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съвместно с министъра на вътрешните работи чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (чл. 91, ал.2 от ЗАвтП) - юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласно чл.2, ал.1 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация". Налице е отменено наказателно постановление, от което се твърди, че произтичат вредите. Искът е основателен по следните съображения:

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, като в случай на незаконосъобразно действие, същото би могло да бъде констатирано и в производството по обезщетението; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана.

Исковата претенция следва да се квалифицира като такава по чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди/ЗОДОВ/. При осъществяване на предоставените административнонаказателни правомощия по конкретен закон, органът не действа като разследващ орган, орган на прокуратурата или съда, а като административнонаказващ орган. Дори да се приеме, че издаването на наказателно

постановление е нетипична административна дейност, то тя се осъществява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, а не от създаден със закон разследващ или правораздавателен орган. Поради това отговорността на държавата за вреди, нанесени от незаконосъобразни наказателни постановления, е извън уредените хипотези в чл. 2, ал. 1, т. 1 – 7 от ЗОДОВ, в които на основание ал. 2 на чл. 2 искът се разглежда по реда, установен в Гражданския процесуален кодекс. С чл. 8, ал. 1 от ЗОДОВ изрично е изключена възможността обезщетението за вреди, причинени при условията на чл. 1, ал. 1, да се търси по общия ред. На основание чл. 203 от АПК исквете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на глава единадесета „Производства за обезщетения“. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 ОТ 19.05.2015 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2014 Г., ОСК НА ГК НА ВКС И I И II КОЛЕГИЯ НА ВАС.

Според тълкувателно постановление по т. 1 по ТД 2/2014 на Общото събрание на колегиите на ВАС и Гражданската колегия на ВКС, видът на акта, определян според критериите в АПК /т.е. индивидуален, общ или нормативен/ не е определящ за това дали вредите от наказателните постановления да се търсят по реда на ЗОДОВ. ЗОДОВ е приложим за вреди от отменени наказателни постановления, тъй като нормата на чл. 1 от закона изобщо не поставя изисквания какъв да е отмененият акт, стига той да е незаконосъобразен, да е акт на държавен или общински орган и да е резултат от административна дейност. Налагането на административни наказания от органите на администрацията за извършени административни нарушения е санкционираща управленска дейност, израз на държавната наказателна репресия. Тя се определя като форма на административна (изпълнителна) дейност както въз основа на властническия метод на правно регулиране, прилаган от административнонаказващите органи, така и с оглед административната правосубектност на последните. Независимо, че наказателното постановление не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, определящо обстоятелство за правното основание на иска за обезщетение за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такъв по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е, че той е издаден от административен орган, представлява властнически акт на органите на администрацията, въпреки че поражда наказателноправни последици. Неговото издаване е резултат от изпълнение на нормативно възложени задължения, от упражняване на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. Административната дейност е изпълнителна дейност и наред със съдебната и законодателната дейности, е основна проява на държавната власт. Дейността по налагане на административните наказания, свързана с издаване на наказателно постановление, както и извършените в нейните рамки действия или бездействия, се отличава от правозащитната дейност, вредите от която подлежат на обезщетение по реда на чл. 2 от ЗОДОВ, именно по упражнената от административните органи в този конкретен случай изпълнителна /административна/ функция в рамките на държавната власт. Административният характер на дейността по издаване на наказателните постановления, както и на действията или бездействията по налагане на административните наказания, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления,

действия или бездействия като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди. Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за процесуално представителство от адвокат, направени пред въззивната инстанция при обжалване на наказателното постановление. Доказано е заплащане на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство, отразено в приложения договор за правна защита и съдействие. Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него. В производството по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждаха разноски в полза на нарушителя. С ДВ, бр. 94 от 29.11.2019г. е изменен чл.63 от ЗАНН, като е дадена такава възможност занапред. За направените до този момент разноски обаче по вече приключили дела е липсвала процесуална възможност да се упражни претенция за възстановяването им в административно-наказателното производство на лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание. Поради това направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която подлежи на възстановяване.

Налице е и причинно следствена връзка между претърпените вреди и отмененото наказателно постановление, с оглед на което е налице и основание по чл.1 и чл. 4 от ЗОДОВ да бъде ангажирана отговорността на държавата за претърпените от ищеца имуществени вреди. Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка. Действително съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ в случая представеният договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание процесуално представителство и защита при обжалване на посоченото по-горе наказателно постановление. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване пред съда на наказателно постановление е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП, което той счита за незаконосъобразно, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно

правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В този смисъл, самото наказателното постановление е необходимо условие за съществуване на договора за правна защита по делото, в което се оспорва това наказателно постановление и без което условие защита е невъзможна, най-малкото защото би била лишена от предмет. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорено процесното наказателно постановление. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 1 ОТ 15.03.2017 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2016 Г., ОСС НА ВАС, I И II КОЛЕГИЯ. От приобщеното нахд № 9587/2019г. по описа на СРС се установява, че адв. К. е представлявала и защитавала ищеца въз основа на писмено пълномощно, като е изготвила и депозирала пред СРС жалба, участвала е в съдебно заседание, ангажирала е писмено становище по делото. При тези факти безспорно се установява връзката между заплатеното адвокатско възнаграждение по приложения договор за правна защита и съдействие и проведеното производство по посоченото дело в СРС. Предвид това и при съобразяване с ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ВАС, съдът приема, че ищецът е доказал, че настъпилите неблагоприятни последици в имуществената му сфера в размер на 450лв. са именно в резултат на обжалването на посоченото НП пред СРС.

Липсата на процесуална възможност към този момент да се упражни претенцията за разноски в наказателния процес от лицето, подложено на неоправдана наказателна репресия, обуславя извод, че направените разходи от него в хода на наказателното преследване, приключило с оправдателна присъда, независимо дали защитата е задължителна /чл.94, ал.1 НПК/, представляват имуществена вреда, за която общината му дължи обезщетение съгласно чл. 4 ЗОДОВ. Обстоятелството, че незаконосъобразното обвинение е административнонаказателно, а не наказателно, не може да промени изводите за причинно- следствената връзка на вредите от заплатено възнаграждение за водене на дело срещу него. Приемането на обратната теза, че направените разноски не подлежат на репарирание, ще доведе и до нарушение на чл.6, т. 2 и чл. 13 от ЕКЗПЧОС, доколкото ще препятства ефективното упражняване на правото на защита и правото на справедлив съдебен процес.

В заключение, доказани са всички елементи на фактическия състав на предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди.

Относно претендирания размер на обезщетението, същият се определя по правилата на чл.18, ал. 1 и 2 във връзка с чл.7, ал.2, т. 1 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения като възнаграждението пред въззивната инстанция е близко до минимума от 420 лв., определен като обща сума от минималните възнаграждение по чл. 18, ал.1 и 2 във връзка с чл. 7, ал.2, т.2 от същата

наредба. Претенцията за заплащане на лихва върху обезщетението за вреди е акцесорна на главния иск и следва от изпадането в забава без покана (чл. 84, ал.3 от ЗЗД, ТР № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС, т.4), поради което следва да бъде уважена от датата на завеждане на исковата молба - 01.10.2020г. до окончателното плащане.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, своевременно направеното искане на ищеца за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено за 25 лева-дължимата държавна такса и 300 лв. адвокатско възнаграждение, платено в брой съгласно договор за правна защита на л. 6.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ да заплати на [фирма], обезщетение в размер на 450 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № 42-0000342 от 07.03.2018., издадено от и.д. началник на областен отдел „Автомобилна администрация“, [населено място], изразяващи се в заплатено възнаграждение за адвокат във връзка със съдебното обжалване на наказателното постановление пред въззивната инстанция, ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение за вреди от предявяването на иска до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ да заплати на [фирма] сумата в размер 325 лева, разноски за водене на делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. Преписи.

СЪДИЯ: